

Národní zdravotní služba

Národní zdravotní služba je zdravotnický systém, kdy je zdravotnictví financováno z daní, tj. prostřednictvím státního rozpočtu. Zdravotnictví je politicky determinováno – stát garantuje určitý balík služeb, vlastní většinu zdravotnických zařízení, zejména nemocnic. Jedná se o státní (centralizované) zdravotnictví. Mezi znaky patří hlavně dostupnost zdravotní péče a rovný přístup ke všem obyvatelům.

Modely národní zdravotnické služby

Podle existence (resp. neexistence) soukromého sektoru lze národní zdravotní službu rozdělit do dvou modelů

1. **Semaškův model:**
  - v bývalém SSSR a zemích sovětského bloku, nyní na Kubě;
2. **Beveridgův model:**
  - Velká Británie, Kanada, Nový Zéland, Austrálie, Švédsko, Norsko, Finsko, Dánsko, Španělsko, Portugalsko, Řecko, Itálie aj.;
  - platí stejné principy jako u Semaškova modelu;
  - rozdíl oproti Semaškovu modelu: soukromé zdravotní služby existují, mají však doplňkový charakter, obvykle tvoří 15–20 % zdravotní péče, jejich podíl však roste, navíc lze uzavřít soukromé zdravotní pojištění;
  - určitá míra spoluúčasti však existuje (léky, zubní péče, hospitalizační a ambulantní poplatky);
  - v současnosti trend k decentralizaci rozhodování na regiony až obce.

Výhody

- garance dostupnosti veškeré potřebné zdravotní péče státem;
- rovnost v přístupu k péči;
- všeobecná dostupnost základních služeb;
- úspornost, nižší celkové náklady;
- menší administrativní zatížení lékařů;
- snadnější makroekonomická regulace;
- důležitý prvek národní ekonomiky, stát poskytuje zaměstnání zdravotnickým pracovníkům.

Nevýhody

- dlouhé čekací doby na ambulantní specializované služby a drahé výkony;
- omezená svobodná volba lékaře a zdravotnického zařízení;
- různá úroveň nemocnic z hlediska komfortu pacientů.

Odkazy

Související články

- Zdravotnické systémy
- Základní modely zdravotnických systémů ve světě, kategorie, srovnání
- Zdravotnické systémy založené na všeobecném zdravotním pojištění
- Tržní zdravotnictví, liberální model

Použitá literatura

- Výukové materiály Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. LF UK [1] (<http://usm.lf1.cuni.cz/~ppetri/index.html>);
- přednáška „Zdravotnické systémy“, PhDr. Helena Hnilicová, Ph.D., Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova v Praze.